

PROJECT

- Scherzo
- Humoresque
- Burlesque
- Grottesque

Παναγιώτης Ποάλας
Βασίλης Τουμπανάκης
Γιώργος Μπολτσής
Μέγγου Έλενα

1^η ΜΟΥΣΙΚΗ ΦΟΡΜΑ

Scherzo

Στα ιταλικά σημαίνει 'αστείο'. Ο όρος χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά από τον Claudio Monteverdi στον 17^ο αιώνα για φωνητική μουσική. Είναι συνήθως το 3^ο κατά σειρά μέρος μιας τετραμερούς συμφωνίας, σονάτας ή κουαρτέτου εγχόρδων με χαρακτήρα ενεργητικό, ζωντανό και έντονα ρυθμικό. Αντικατέστησε το μενουέτο του 18^{ου} αιώνα και ενίοτε ακολουθείται από ένα 'trio' αντιθετικό σε χαρακτήρα από αυτόν του 'scherzo'.

- Ο Beethoven προσέδωσε στο μέρος του 'scherzo' ένα χαρακτήρα τραχύ και έντονα σαρκαστικό με ρυθμική αγωγή $\frac{3}{4}$. Ο Chopin, στον 19^ο αιώνα, έδωσε την ονομασία scherzi σε 4 από τα έργα του, όμως στα χέρια του Chopin η φόρμα του 'scherzo' δεν διακρίνεται καθόλου για τον παχυνδιάρικο ή αστείο χαρακτήρα της. Αντίθετα τα έργα αυτά σημαδεύονται από δύναμη και μεγάλη ένταση, στοιχεία που τα μεταμορφώνουν σε δραματικές ρομαντικές συνθέσεις.

2^η ΜΟΥΣΙΚΗ ΦΟΡΜΑ

Humoresque

Τίτλος που δόθηκε από ορισμένους συνθέτες σε κάποιες ιδιότροπες και ιδιαίτερα ζωντανές μουσικές συνθέσεις της ενόργανης μουσικής, στο 19^ο και τον 20^ο αιώνα. Η όμορφη και παράξενη Humoresque του Schumann διαφέρει από τις μεταγενέστερες συνθέσεις που φέρουν το ίδιο όνομα, κατά το ότι είναι ένα έργο πολύ μεγαλύτερης κλίμακας και ως προς το μέγεθος αλλά και ως προς το συναισθηματικό της εύρος. Γενικά οι Humoresques, από τον Schumann ως τον Rachmaninoff και τον Reger, μάλλον προσφέρονται ως απόδειξη σ'εκείνους που υποστηρίζουν ότι η μουσική δεν μπορεί να είναι κωμική χωρίς τη βοήθεια των λέξεων ή αν δεν σχετίζεται με την ορατή πραγματικότητα, καθώς δεν έχουν τίποτα το αστείο.

- Τα πιο φημισμένα παραδείγματα της φόρμας της Humoresque, εκτός από εκείνη του Schumann, είναι οι 8 Humoresques του Dvorak για πιάνο καθώς και η 4η συμφωνία του Mahler, κατ'εξοχήν πρότυπο μιας 'συμφωνικής Humoresque'. Στις γερμανόφωνες χώρες και στην Κεντρική Ευρώπη, η λέξη Humoresque υποδήλωνε ένα λογοτεχνικό είδος: ένα σύντομο, εύθυμο και ευχάριστο αφήγημα που απόφευγε το γκροτέσκο και τη σάτιρα.

3^η ΜΟΥΣΙΚΗ ΦΟΡΜΑ

Burlesque

- Η Burlesque είναι ένα χιουμοριστικό, ψυχαγωγικό δρώμενο που εμπεριέχει στοιχεία παρωδίας ή υπερβολής. Η λέξη προέρχεται από το ιταλικό burlesco το οποίο, με τη σειρά του, προέρχεται από την ιταλική Burla - ένα αστείο, κοροϊδία ή παρωδία. Στην αγγλική γλώσσα ο όρος περιγράφει ένα δραματικό έργο το οποίο σατιρίζει σκηνικές καταστάσεις αλλά και το κατεστημένο γενικότερα. Ενώ στην Αμερική χρησιμοποιήθηκε για να δηλώσει ένα variety show ελευθερίων ηθών. Η φόρμα της burlesque εντάχθηκε το 18^ο αιώνα σε μουσικά έργα στα οποία το σοβαρό με το κωμικό στοιχείο έρχονταν σε αντιπαράθεση.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ

Grotesque

- Υπάρχουν διάφορες ερμηνείες σχετικά με την έννοια του γκροτέσκο: χονδροειδές, γελοίο, φαιδρό και μαζί ανησυχητικό. Όσον αφορά τους δύο τελευταίους ορισμούς, εάν σ'ένα μουσικό κομμάτι αυτές οι δύο δυνατότητες συνυπάρχουν ή εναλλάσσονται, τότε μπορούμε να μιλάμε για γκροτέσκο. Το έργο *Aventures et Nouvelles Aventures* του Ligeti είναι γκροτέσκα μουσική όπως εξάλλου και ένα μεγάλο μέρος της κωμικής μουσικής του 20^{ου} αιώνα.

- Σε γενικές γραμμές, τα ίδια καλλιτεχνικά τεχνάσματα που κάνουν τη μουσική κωμική, μπορούν να την κάνουν επίσης παράξενη, αλλόκοτη, ανησυχητική και μακάβρια. Το ψυχολογικό κλίμα ενός έργου είναι αυτό που θα αποφασίσει τελικά αν θα είναι το ένα ή το άλλο ή και τα δύο συγχρόνως.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΠΟΛΥ

